

Naar een Vocal State of Mind

Meerjarenbeleidsplan 2025-2028

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	HET VERHAAL VAN VOCAL STATEMENTS	2
3.	MISSIE, VISIE & DOELSTELLINGEN	4
4.	VOCAL STATEMENTS IN DE PRAKTIJK	9
5.	ACTIVITEITENPLAN: DE STAD IN DE KLAS & DE KLAS IN DE STAD	12
6.	ORGANISATIE	16
7.	COMMUNICATIE	18
8.	FINANCIERING	19
9.	TENSLOTTE	20
10.	BIJLAGEN	

1. INLEIDING

Waar we het in dit plan kortheidshalve hebben over vmbo-jongeren, worden nadrukkelijk ook leerlingen bedoeld uit de andere onderwijsvormen waar we werkzaam zijn.

"Dit project is een bron van inspiratie. Uit alles komt naar voren dat de leerlingen serieus worden genomen. Vocal Statements kiest voor repertoire dat het geluid en de emoties weergeeft van de kosmopolitische wereld waarin de leerlingen leven. Leerlingen worden gestimuleerd om zich al op jonge leeftijd uit te spreken en krijgen ook de tools om dat te doen."

Met bovenstaande jurytekst bekroonde het Fonds voor Cultuurparticipatie in 2018 de eerste editie van Vocal Statements met een Gouden C. De tekst geeft nog steeds kernachtig weer wie wij zijn en wat wij doen. Al zeven jaar lang organiseert Vocal Statements projecten op Utrechtse scholen. Daarbij ligt de focus op jongeren die opgroeien in krachtwijken. Met een co-creatieve aanpak op basis van zingen en storytelling werken we samen met leerlingen uit het vmbo, praktijkonderwijs (pro), speciaal onderwijs (svo), nieuwkomersonderwijs (isk) en mbo aan de ontwikkeling van hun persoonlijke stem. Na de grootschaligheid van concerten met 900 jongeren in TivoliVredenburg in 2018 en 2019 stapten we vanaf 2019/2020 over naar de intimiteit van het klaslokaal en naar maatwerk per school. Het is de ontmoeting met leerlingen in de klas die een basis van vertrouwen, veiligheid en openheid creëert.

De coronatijd raakte veel jongeren in hun persoonlijke ontwikkeling. Tegelijkertijd brachten de uitdagingen van corona onze makers en docenten ertoe nieuwe, meer interdisciplinaire werkvormen te ontwikkelen. De online muziekclips die we samen maakten waren een krachtig statement van de jongeren over hoe ze zich voelden. Het leverde een verbreding op in onze creatieve aanpak en presentatievormen. Inmiddels zijn de disciplines theater, animatie, beeldend en multimedia niet meer weg te denken uit onze projecten.

Via een creatief partnerschap werken we met scholen aan de verankering van de aanpak in het curriculum. Samenwerking in de stad met culturele en maatschappelijke partners zoals TivoliVredenburg, De Helling, het Stadhuis en Stichting Krachtwijken haalt niet alleen de jongeren de school uit, de stad en de wijk in, het opent ook de deuren van Utrechtse podia voor de vmbo-doelgroep. Bijzondere presentatievormen (exposities, muziekclips, live presentaties) zorgen ervoor dat de stem van jongeren breder in de stad kan worden gehoord. In 2023 maakte Vocal Statements na het afscheid van onze twee grondleggers Anthony Heidweiller en Rohan Poldervaart de stap naar een nieuwe organisatievorm. In plaats van op zoek te gaan naar een nieuwe artistiek leider, besloten we te putten uit de kracht binnen het eigen team. Inmiddels een jaar verder blijkt de collectieve werkwijze inhoudelijk een verrijking en tegelijkertijd goed te passen in een tijd waarin veel makers en kunstdocenten als zelfstandige werkzaam zijn. In de krappe arbeidsmarkt waarin wij opereren zijn een passie voor de doelgroep en de inspiratie van ons artistieke kernteam belangrijke motieven voor jonge en ervaren muziek- en kunstdocenten om te kiezen voor Vocal Statements.

KUNST, MENS, SAMEN en UTRECHT. Dat zijn de pijlers onder de Vocal State of Mind, motto en titel van dit plan. Onze basis ligt in de kunst, ons instrument is de menselijke stem, we geloven zowel binnen onze eigen organisatie als in het werken met anderen dat alleen samen ons verder brengt. En Utrecht staat voor de leefwereld van de jongeren en de context van waaruit we maken; de stad is onze inspiratiebron en ons podium; daar brengen we samen met de scholen en collega-instellingen het verhaal van de jongeren over het voetlicht.

2. HET VERHAAL VAN VOCAL STATEMENTS

Storytelling is een belangrijk instrument binnen de aanpak van Vocal Statements. Docenten maken in de klas contact met jongeren via hun persoonlijke verhaal. Leerlingen worden met storytelling uitgenodigd zichzelf te laten zien: kwetsbaar, energiek, open, grappig en authentiek.

2.1 Het verhaal van de jongeren

Het verhaal van Vocal Statements begint met de Utrechtse jongeren waarmee wij in de context van de school, wijk en stad waar zij opgroeien kunstprojecten realiseren. Neem bijvoorbeeld Tunji, uit de klas van teamcoach Manne Heijman op Pouwer College:

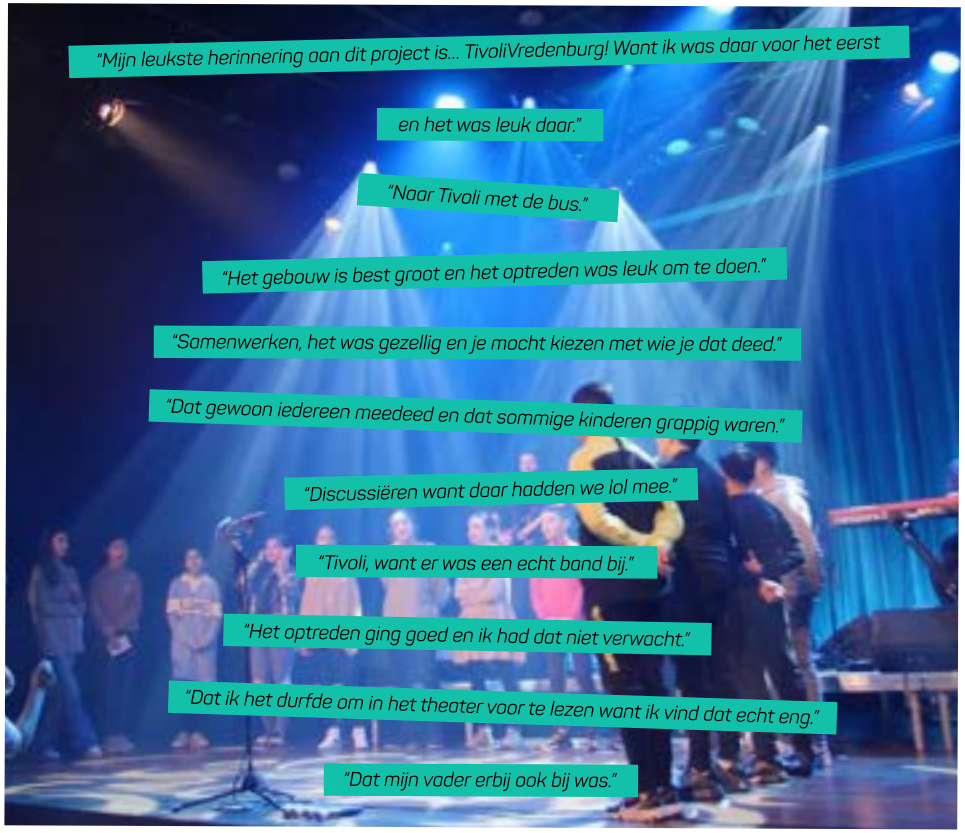
De tekst op de tekening van Tunji luidt:

"Verplaats je eens in andermans schoenen"

Manne vindt Tunji's houding hier te gek:

"Hij staat sterk op zijn ene been, op zoek naar balans. Dicht bij zichzelf en open naar de ander. Dat is voor mij precies wat we de komende periode nodig hebben. Dus... thanks Tunji, voor de inspiratie!"

Quotes uit de klassen van muziekdocent Aarti Prins op Globe College:

"Vocal Statements is eigenlijk iets voor later als je bijvoorbeeld een sollicitatie doet. Het maakt je een beetje enthousiast om jezelf echt te laten zien, hoe je eigenlijk bent. Het geeft je een ook beetje zelfvertrouwen zodat je echt kan laten zien wat je kan. Dat mensen je niet onderschatten."

Anaya uit de klas van teamcoach Adanma Okoro op Trajectum College

Vmbo-jongeren zien culturele podia zoals TivoliVredenburg vaak niet als 'plekken van en voor hen'. Een laag zelfbeeld en het gevoel er niet helemaal bij te horen is typerend voor deze jongeren. Jezelf laten horen vinden de jongeren vaak spannend. In 2022 organiseerden we de multimediale expositie 'Dit is mijn Stem' in het Stadhuis (Utrecht 900 Jaar, 2022). Onderdeel was een reeks ontmoetingen tussen jongeren en rolmodellen die werken bij de gemeente. Eén leerling vroeg aan ambtenaar Nurçan Kaya: "Maar wie hoort ons hier dan"? Ze antwoordde dat het haar rol als medewerker van het kabinet van de burgemeester is om vragen van burgers (dus ook van jongeren) door te geven aan de burgemeester. Het zijn dit soort ontmoetingen die het vertrouwen van de jongeren en het besef dat hun werk en statements ertoe doen helpen vergroten.

2.1 In creatief partnerschap met scholen

Vocal Statements is óók het verhaal van de deelnemende Utrechtse partnerscholen en hun vertrouwen in de samenwerking met de kunsten. Partnerscholen zijn de kracht gaan zien van zingen en storytelling als instrument om jongeren te empoweren. Zo benoemt Petra de Man in haar reactie op de muzikale documentaire die we maakten op het Kentalis College (speciaal onderwijs) dat het loont om voor langere tijd dit creatieve proces met leerlingen aan te gaan:

"Wat een prachtig resultaat hebben jullie opgeleverd! De mini-docu ontroerde me. Ik werd geraakt door de complexiteit én de eenvoud van het begrip 'thuis' en de oprechtheid van deze mooie kinderen. Wat bijzonder dat jullie dit uit het proces met hen hebben gekregen! En de clip is natuurlijk ook fantastisch gemonteerd."

Petra de Man, directeur Kentalis College

Kentalis College (Hoograven) kwam twee jaar geleden zelf naar ons toe met de vraag of we vanuit muziek bij zouden kunnen dragen aan de taalontwikkeling van leerlingen met een beperking. We vonden muziek maken met slechthorende jongeren en leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis best een uitdaging, maar het lukte. Nu is Vocal Statements ook op deze school een vast onderdeel van de mentorlessen.

Partnerschool van het eerste uur Globe College (Kanaleneiland) ontwikkelde in 2021 een profiel Podium waar Vocal Statements een vanzelfsprekend onderdeel van uitmaakt. Op deze school staan onze docenten samen met een muziekdocent van de school voor de groep. Voor Globe is de meerwaarde onze bijdrage aan de groepsvorming en bouwen aan het zelfvertrouwen van de eerstejaars. Eindresultaat is jaarlijks een presentatie in TivoliVredenburg.

2.2 Team Vocal Statements

Vocal Statements is ook het verhaal van een geëngageerd team. Sommigen van ons hebben zelf de weg via vmbo, mbo naar het conservatorium afgelegd. Anderen zoeken in de artistieke uitdaging van co-creatie en interdisciplinair werken een verdieping van hun vak. Onze gemeenschappelijke uitdaging, drijfveer en bron van inspiratie is het werken met vmbo-jongeren.

"De ideale samenleving is een reflectie van alle stemmen, niet slechts van enkelen."

Ivar Jepma, muziekdocent

Credo

Vocal Statements begon ooit met het persoonlijke verhaal van initiatiefnemer Anthony Heidweiller. Als puber overwon hij zijn stotter door te leren zingen. Hij ontwikkelde zich stap voor stap van de mavo, havo, conservatorium tot operazanger en initiatiefnemer van bijzondere kunstprojecten. Zijn visie: "door te zingen kun je je eigen stem ontwikkelen. "En dat is nodig, want om mee te doen in deze maatschappij moet je leren jezelf uit te spreken en je te laten horen." Heidweiller is nu adjunct-directeur van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Vocal Statements draagt zijn credo nog altijd hoog in het vaandel:

"Meerstemmigheid binnen de culturele sector begint in het onderwijs. En omdat meer dan 50% van de jongeren vmbo, praktijkonderwijs of speciaal onderwijs volgt, is dat dé plek om met cultuureducatie te beginnen."

3. MISSIE, VISIE & DOELSTELLINGEN

3.1 Missie en visie

Jongeren hebben recht op de ruimte en de mogelijkheden om hun stem te ontwikkelen en te groeien als persoon.

Daaraan bijdragen vormt de kern van onze missie. Als jongere je eigen en persoonlijke stem ontwikkelen gaat letterlijk over leren zingen, spreken en communiceren, maar ook om het vinden en uiten van je innerlijke stem: ontdekken en kunnen laten zien wie je bent. We willen dat jongeren die stem laten horen. Zij doen ertoe! Dat je erbij hoort, mee kan doen en dat je stem ook gehoord wordt staat aan de basis van persoonlijke groei. De manier waarop we werken aan het realiseren van de missie en de kern van onze visie is:

In co-creatie met een team van muziek- en kunstdocenten leren jongeren hun stem te ontwikkelen, uiting te geven aan wat bij hen van binnen leeft en zichzelf te presenteren.

Vanuit de kracht van kunst en cultuur werkt Vocal Statements sinds 2017 aan een onderscheidende muziekeducatieve aanpak die we binnen het curriculum van partnerscholen aanbieden. Binnen die aanpak staan de ontwikkeling van creatief vermogen en persoonsvorming van jongeren centraal in een voor hen belangrijke en vormende levensfase. We werken vanuit de waarden gelijkwaardigheid, wederkerigheid, respect en veiligheid. Iedereen moet kunnen zijn wie hij of zij wil zijn. Wij vinden dat diversiteit vanzelfsprekend moet zijn. Die visie blijft ook richtinggevend voor onze activiteiten in de periode 2025-2028.

3.2 Artistieke visie

Onze projecten ontlenen hun artistieke signatuur aan de co-creatieve aanpak. Jongeren zijn vanaf stap één mede-eigenaar van het maakproces: zij staan bij alle stappen mee aan het roer. Hún leef- en belevingswereld is de context van waaruit gemaakt wordt. De muziek-, theater- en kunstdocenten zijn daarbij begeleiders en zo nodig regisseurs.

Per semester wordt er gewerkt aan een gezamenlijk gekozen thema. Daarbij is het proces in de klas minstens zo belangrijk als het resultaat. Jongeren putten inspiratie uit muziek en persoonlijke verhalen – van anderen en van elkaar. We nodigen gasten uit in de klas met een achtergrond in de streetculture, politiek of maatschappij; rolmodellen zoals Reazun (spoken word), Pax (hiphop), Khouloud Zaher (beweging, spoken word), Robbin Baly (martial arts) en Melody Deldjou Fard (raadslid) waar leerlingen zich aan kunnen spiegelen.

Via dit proces in de klas werken we toe naar een gedeeld eindresultaat. Dat kan een muziekclip zijn, een multimediale expositie of een performance in TivoliVredenburg of op een ander podium van culturele of maatschappelijke betekenis. De presentaties danken hun zeggingskracht aan de oorspronkelijke boodschap die de jongeren er inleggen; zelf ontwikkeld in het co-creatieve maakproces en ondersteund door het vakmanschap van een breed, interdisciplinair docententeam.

Naast de impact op de jongeren zelf willen we dat het eindresultaat ook betekenis heeft voor anderen, dat de stem van de jongeren wordt gezien en gehoord. Dat kan – bijvoorbeeld bij jongerenpodium Younity, in het Stadhuis of online – een publiek zijn van schoolgenoten, vrienden en familie en van stad- en wijkgenoten.

3.3 Vocal State of Mind

Het werk van Vocal Statements is domeinoverstijgend: het beweegt zicht op het raakvlak van de kunsten, onderwijs en maatschappij. De aanpak brengt de ontwikkeling van het creatief vermogen van jongeren en een artistiek maakproces samen. Als leidraad voor de komende periode hebben we onze uitgangspunten hiervoor, opgebouwd uit vier samenhangende principes: *kunst, mens, samenwerken* en *Utrecht* omschreven als een *Vocal State of Mind.*

Kunst· we maken kunst.

Door middel van zang, muziek en storytelling leren jongeren hun stem te gebruiken, letterlijk en figuurlijk. Jongeren werken in co-creatie met muziek- en kunstdocenten aan hun eigen of gezamenlijke statements. Vragen over afkomst, identiteit en toekomst staan centraal in het proces: Wie ben ik? Wat is voor mij belangrijk? Waar sta ik en waar ga ik voor? En wat zou ik willen zijn? De kracht van verbeelding, het kernpunt van kunst, is ook in ons werk met de jongeren uitgangspunt.

Door naast muziek gebruik te maken van ondersteunende kunstdisciplines (theater, beeldend, spoken word, multimedia, beweging) geven we jongeren de ruimte om hun statement op hun eigen manier, passend bij hun persoonlijkheid, vorm te geven. Hun stem is de primaire inspiratiebron in een gezamenlijk maakproces. Het maakproces met leerlingen én de presentatie van het resultaat (zoals een muziekclip, expositie of podiumpresentatie) vormen samen de ruggengraat van ons concept. Inzetten op artistieke kwaliteit zoals die door jongeren wordt beleefd is essentieel: in het maakproces en voor de zeggingskracht van wat we maken.

Mens· ieder moet zichzelf kunnen zijn.

We scheppen een klimaat waarin zowel jongeren als docenten zich veilig voelen en kunnen groeien. Verschillen mogen bestaan en we behandelen elkaar met respect. We maken contact van mens tot mens, niet van docent tot leerling. En… goed voorbeeld doet volgen: we stellen ons als docenten ook zelf kwetsbaar op. De overtuiging en het bewustzijn 'dat je goed genoeg bent' geeft niet alleen de jongeren zelfvertrouwen, het is ook een verrijking en verdieping voor het creatieve proces. We leren elkaar kennen, gaan op zoek naar wat ons verbindt en leren van elkaar. Vanuit deze aanpak stimuleren we jongeren eigenaarschap te nemen over hun kunstproject.

Samenwerken· we doen het nooit alleen.

We werken vanuit één gezamenlijk vertrekpunt in co-creatie met jongeren, scholen en andere partijen in de stad: de jongeren staan in het werk centraal. Het maakproces komt tot stand in de context van wat zich aandient in de klas, de wijk, de stad of de wereld van de jongeren. In de samenwerking met onze partnerscholen leveren we maatwerk dat aansluit bij het curriculum. Draagvlak en goede communicatie met docenten en management van de school zijn sleutels voor een succesvol werkproces. Met de culturele samenwerkingspartners kijken we steeds hoe de samenwerking elkaars praktijk kan versterken.

Utrecht· de stad als leefomgeving, context van waaruit gemaakt wordt en podium.

De jongeren uit onze doelgroep zijn nauw verbonden met Utrecht. Het toekomstperspectief van de meeste jongeren waar wij mee werken ligt in de stad/regio Utrecht, dichtbij familie en vrienden, in verbinding met hun cultuur. Utrecht en haar bewoners zijn daarom onze natuurlijke context, inspiratiebron en podium. We nemen jongeren mee de school uit, de stad in. We halen ze uit hun comfortzone en brengen ze op plekken waar ze niet vaak komen. Daarbij gaan we op zoek naar verbinding en samenwerking met collega-organisaties in de stad. Door jongeren aan voor hen meestal nieuwe plekken te koppelen stimuleren we wederzijdse toegankelijkheid. De jongeren leren de stad beter kennen en de stad de jongeren, hun perspectief, drijfveren en dromen.

3.4 Doelgroepen

Primair· jongeren

Ons werk richt zich op jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar op het vmbo, praktijkonderwijs, speciaal onderwijs, nieuwkomersonderwijs en mbo. Veel van onze partnerscholen liggen in Utrechtse krachtwijken. Veel van onze leerlingen komen van huis uit niet of weinig met kunst in aanraking. Deze jongeren zijn een nog altijd een onderbelichte doelgroep in het reguliere kunstaanbod. In de periode 2025-2028 werken we voor het eerst ook met scholen in Amersfoort en mogelijk Zeist.

We onderzoeken met de jongeren: waar sta je voor? Op welke manieren kun je jezelf laten horen? Hoe kun je communiceren met anderen en leer je om duurzame banden te smeden met je omgeving? Van hieruit ervaren leerlingen nieuwe perspectieven op en verbindingen met de wereld om hen heen en hun plek daarin. Via de kunsten slaan we met elkaar een brug naar het maatschappelijke veld en het kunstenveld.

Deelname aan onze projecten draagt bij aan de ontwikkeling van het creatief vermogen en ontplooiing van de jongeren. Jongeren vinden het spannend én ze beleven plezier aan buiten de gebaande paden hun eigen creativiteit te ontdekken. Dit is voor hen geen gesneden koek, het vraagt de nodige moed:

"Op het podium staan is eng, maar jullie openen je wel. Misschien met wat schaamte, maar zo gaat het in de echte wereld ook. Je moet er staan en je stem laten horen."

Huub Vendrik, docent Pouwer College

Secundair· muziek- en kunstvakdocenten

In de communicatie en het personeelsbeleid zijn muziek- en kunstvakdocenten een belangrijke (secundaire) doelgroep. Om jongeren beter te bereiken is het cruciaal te kunnen beschikken over een goed en bevlogen docententeam.

Om in de periode 2025-2028 onze continuïteit te waarborgen én te kunnen verbreden naar het mbo en internationale schakelklassen hebben we jaarlijks nieuwe aanwas van muziek- en kunstdocenten nodig. Lesgeven in het cultureel diverse vmbo is geen vanzelfsprekendheid in deze beroepsgroep. Het binden, aantrekken en trainen van docenten (jaarlijks 3 - 4 nieuwe docenten) is daarmee een belangrijk speerpunt. Aandachtspunt daarbij is ook om de diversiteit binnen het team te vergroten.

3.5 Impactdoelen en impact meten

Samenvattend streven we bij de realisatie van de missie de volgende impactdoelen na:

- Het creatieve vermogen en de persoonlijke ontwikkeling van jongeren is versterkt.
- Jongeren zijn empowered door middel van kunst en cultuur.
- Een meer inclusievere samenleving met gelijke kansen voor iedereen.
- Jongeren zijn mentaal gezonder.
- Het kunst- en cultuuronderwijs en het werkveld van muziek- en kunstvakdocenten is verder ontwikkeld.
- De kunstensector in de stad is meer pluriform en inclusiever.

Vocal Statements draagt bij aan de groei van het zelfvertrouwen van jongeren, hun vertrouwen in anderen en een positiever zelfbeeld. Jongeren ontwikkelen sociaal emotionele en communicatieve vaardigheden en leren zich kwetsbaar op te stellen. De projecten dragen ertoe bij dat jongeren hun emoties leren reguleren, zichzelf openen, beter naar zichzelf en elkaar luisteren en respectvol met elkaar om leren gaan. Door het zoeken naar en het gebruiken van hun eigen stem ontdekken jongeren wie ze zijn en wat hun plek in de wereld is. De aanpak heeft niet alleen impact op de individuele jongeren maar ook op de groep. Scholen melden een betere groepsdynamiek, groepsbinding en saamhorigheid.

Impact meten
Het docententeam toetst op impact door bij het begin en bij de evaluatie van elke lessenreeks met de leerlingen het gesprek aan te gaan aan de hand van een per periode gezamenlijk gekozen impact-thema, zoals zelfvertrouwen. Daarnaast laten we sinds 2019 jaarlijks één project volgen middels extern monitoronderzoek.

In 2021/2022 concludeerden lector Machteld de Jong en co-onderzoeker Somya Bouzaggou (Hogeschool INHolland) in hun monitor over cultuursensitief lesgeven op Trajectum College:

"Waarneembaar is dat ondanks de complexiteit van het lesgeven, de Vocal Statements lessen als waardevol kunnen worden beschouwd en de jongeren kunnen empoweren. De jongeren ontwikkelen zich en leren nieuwe dingen. Zichtbaar werd dat de erkenning van de docenten van Vocal Statements belangrijk voor deze jongeren is, het vormt een brug naar een 'andere' wereld. (...) en

Ondanks het feit dat er (tussen kunstdocent en jongeren red.) vaak sprake is van een ongelijk speelveld, onbekendheid met elkaars leef- en denkwereld en verschillende culturele codes die binnen de onderwijscontext kunnen botsen, laat Vocal Statements zien dat veel successen kunnen worden gevierd. Bijvoorbeeld jongeren voorbij het eigen schaamtegevoel of de eigen onzekerheid laten gaan en ze een podium geven waarin ze hun artistieke of muzikale talenten laten zien. Talenten waarvan sommige jongeren zich vaak niet eens bewust waren."

Voor de periode 2025-2028 is vervolgonderzoek gepland door het Lectoraat Diversiteitsvraagstukken (lector Machteld de Jong) van de Hogeschool InHolland en nieuw onderzoek door het Lectoraat Transdisciplinaire Maakprocessen (lector Nirav Christoph) van de HKU.

3.6 Ambities 2025 - 2028

In de pioniersjaren van Vocal Statements lag de focus op de ontwikkeling van de aanpak en het bouwen aan een relatie met de jongeren en scholenpartners. Die relatie blijft vanzelfsprekend een centrale factor, maar in de periode 2025-2028 willen we onze werking verder verdiepen, waar mogelijk verbreden en nog sterker verbinden met de wereld om ons heen. Daarbij zijn de uitgangspunten van de Vocal State of Mind onze leidraad en is Utrecht (primair de stad, waar zinvol ook de provincie) ons richtpunt. Want Utrecht is de leefwereld van de jongeren, de stad biedt voor hen en voor ons context, inspiratiebron en podium. En in Utrecht vinden we bestaande en nieuwe partners waar we de komende periode mee blijven of gaan samenwerken. We noemen de belangrijkste ambities:

3.6.1 Verdiepen, verbreden, verankeren
Verdiepen gaat over de kwaliteit van ons aanbod. Door de projectinhoud te koppelen aan specifieke impactdoelen en op de resultaten te monitoren en evalueren, begrijpen we beter wat werkt in de klas en waarom. We kunnen daardoor beter sturen en keuzes maken. Een voorbeeld hiervan is de keuze voor meer interdisciplinariteit. Uit evaluaties van de muziekclips tijdens corona bleek dat jongeren meer aanhaakten door de verschillende creatieve werkvormen. Verder investeren in interdisciplinariteit biedt ook artistiek meer mogelijkheden in het maakproces.

Groei gaat met beleid en stap voor stap. Voorop staat het investeren in kwalitatieve, duurzame relaties met partnerscholen. Uitbreiding met nieuwe scholen dient het verbreden van de aanpak en continuïteit. Die continuïteit wordt gewaarborgd door meerjarige afspraken, een vaste aanspreekpersoon per school, draagvlak bij de directie en 'hoe gaan we verder' als vast onderwerp in de evaluatiecyclus. Verbreden gaat over verdere differentiatie in het type scholen waarmee we werken en uitbreiding naar het mbo.

In het schooljaar 2024 - 2025 dankzij een bijdrage van het FCP de eerste stap gezet naar de samenwerking met praktijkscholen voor zeer moeilijk lerende kinderen. Met een van deze scholen, het Axia College breiden we uit

naar Amersfoort. Deze stap naar de provincie is behalve inhoudelijk ook een strategische keuze. Als we op termijn willen groeien, komen Amersfoort en Zeist, met een met Utrecht vergelijkbare demografische samenstelling als eerste in aanmerking. Met het mbo maakten we in '21/'22 al kennis via een pilot van Fonds 21 op het ROC Midden Nederland. De mbo-doelgroep bleek heel goed aan te sluiten bij wat we al deden.

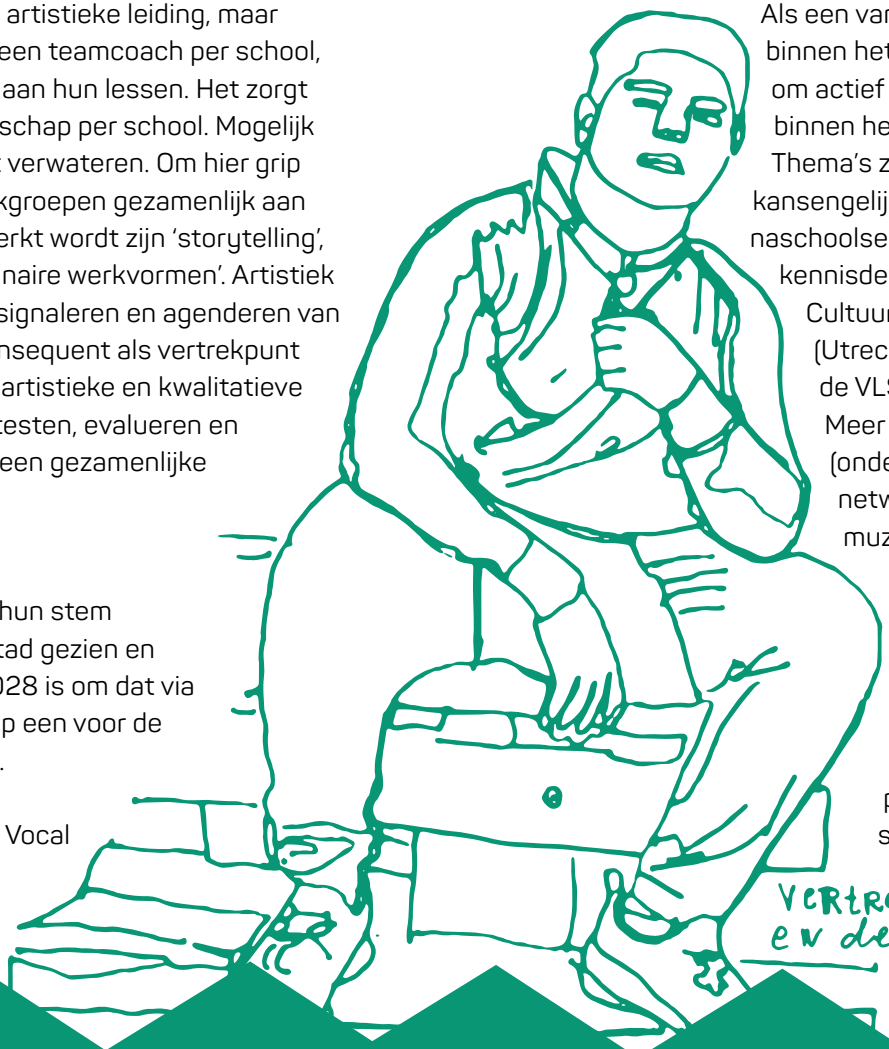
3.6.2 Professionalisering en artistieke signatuur

De nieuwe manier van werken zonder eenhoofdige artistieke leiding, maar met artistieke teams, een artistiek coördinator en een teamcoach per school, geeft docenten meer ruimte om invulling te geven aan hun lessen. Het zorgt voor veel creativiteit, verscheidenheid en eigenaarschap per school. Mogelijk risico is dat de eenheid in artistieke signatuur gaat verwateren. Om hier grip op te houden werken we in teamtrainingen en werkgroepen gezamenlijk aan onderzoek en ontwikkeling. Thema's waaraan gewerkt wordt zijn 'storytelling', 'repertoirekeuze', 'inclusief werken' en 'interdisciplinaire werkvormen'. Artistiek coördinator Igor Vrebac heeft het voortouw in het signaleren en agenderen van de thema's. Door daarbij de Vocal State of Mind consequent als vertrekpunt te nemen waarborgen we samen een inhoudelijke, artistieke en kwalitatieve standaard. Van daaruit wordt ook het ontwerpen, testen, evalueren en aanpassen van lesonderdelen meer dan voorheen een gezamenlijke aangelegenheid en verantwoordelijkheid.

3.6.3 Zichtbaarheid en kennisdeling

We vinden het niet alleen van belang dat jongeren hun stem laten horen, maar ook dat ze buiten de klas in de stad gezien en gehoord worden. Ambitie voor de periode 2025-2028 is om dat via exposities, podiumpresentaties en sociale media op een voor de jongeren natuurlijke en veilige manier te realiseren.

In 2022 leverde sparren met jongeren binnen Club Vocal Statements goede ideeën en eigenaarschap op bij het maken van de jubileumexpositie Dit is mijn Stem. De Club leverde ook een bijdrage aan de conceptontwikkeling voor de nieuwe huisstijl en beeldtaal. Het stellige voornemen van onze teamleider communicatie, Migaisa Poeketi is om de noot van publieke zichtbaarheid en veiligheid sámen met de jongeren te kraken. Om te beginnen in de Club en vervolgens in de klas gaan we samen met de jongeren de uitdaging aan van content management voor besloten en open groepen op de socials.

Als een van de voortrekkers in de kunsteducatie binnen het vmbo vinden we het belangrijk om actief kennis uit te wisselen en te delen binnen het landelijke professionele netwerk. Thema's zijn de vmbo-jongeren als doelgroep, kansengelijkheid, diversiteit en inclusie en naschoolse cultuureducatie. Partners in kennisdeling zijn in de stad en regionaal Cultuur & School en Kunst Centraal (Utrecht), NEOS (Amersfoort) en landelijk de VLS (Vakvereniging Muziekdocentent), Meer Muziek in de Klas, De Elja Academy (onderdeel van de Elja Foundation), het netwerk O2DM van opleidingen docent muziek en het LKCA.

Concreet leveren we vier tot vijfmaal per jaar een bijdrage aan studiedagen en symposia en geven we drie tot vier per jaar op verschillende conservatoria de praktijkles Zingen in het vmbo voor studenten docent muziek.

4. VOCAL STATEMENTS IN DE PRAKTIJK

We werken met zelfstandige artistieke teams per school, die worden aangevoerd door vier teamcoaches. De rol van teamcoaches Carmen Hovestad (zang), Adanma Okoro (theater), Manne Heijman (beeldend) en Rachid Khelifi (creative music making) is om per school het artistieke proces te stroomlijnen en collega-docenten te ondersteunen middels peer-coaching. Teamcoaches staan vaak ook zelf voor de klas.

Artistiek coördinator Igor Vrebac (met achtergrond in de mime en burgerschapsonderwijs) houdt vanuit een helicopterview de artistieke lijn in de gaten, zorgt voor de agenda van onderzoek en ontwikkeling en de verbinding met (nieuwe) partners in de stad. Daarnaast zijn projectleider Marthe van der Hilst, teamleider communicatie Migaisa Poeketi en zakelijk leider/ bestuurder Saskia van de Ree verantwoordelijk voor de dagelijkse organisatie, communicatie, strategisch beleid en financiering.

4.1 Aanpak op scholen

We werken voor het grootste deel met partnerscholen waar Vocal Statements structureel een plek heeft in het onderwijs (vo en mbo). Hier geven we een of twee semesters (van 13 tot 18 weken) wekelijks les. Op sommige scholen (Kranenburg College, ISK-Ithaka) zijn het kortere series. Het aanbod bestaat uit een aantal vaste bouwstenen op basis waarvan passend bij de situatie en mogelijkheden per school maatwerk wordt geleverd.

Bouwstenen zijn (naast zingen en statements schrijven): zelf een lied schrijven, buitenschoolse presentatie of muziekclip maken, een gast (rolmodel) in de klas, op pad in de wijk of de stad (bijvoorbeeld House of Hiphop, ouderen/ verzorgingshuis, Stadhuis), werken met theater, beeldend, multimedia (via besloten en open online platforms) en beweging (bijvoorbeeld free-runnen).

Elk traject start met een gezamenlijke kick-off en eindigt met een eindpresentatie voor alle klassen en een evaluatie. Voor we op een nieuwe school beginnen, starten we met een pilot om de schoolcultuur te leren kennen.

Naast het structurele werk op scholen geven we jaarlijks een of meerdaagse workshops op wat we ‘projectscholen’ noemen. Deze workshopdagen zijn goed voor de inkomsten en voor de teambuilding omdat muziek- en kunstdocenten (plus stagiairs en potentiële nieuwe docenten) een paar dagen samen optrekken. Vocal Statements hoeft niet altijd zelf de trekker te zijn van projecten. Met klein opdrachtwerk leveren we een bijdrage aan projecten van collega (kunst)organisaties. Zoals het mbo-project Ons nieuwe normaal van De Helling.

Co-creatie

Uitgangspunt van de aanpak is dat jongeren zich veilig én gehoord voelen. Stap één is het gesprek met leerlingen, om van daaruit vervolgstappen te zetten in een co-creatief maakproces. Als mede-eigenaar bepalen leerlingen ook welke vorm, inhoud en richting het project krijgt. De aanpak van co-creatie, zingen en storytelling is dienstbaar aan de ontwikkeling van het creatieve vermogen, persoonsvorming en talentontwikkeling. Voor de partnerscholen betekent dit vaak een directe brug tussen kunst- en burgerschapsonderwijs en vakken als loopbaanoriëntatie.

Zingen ontwikkelt en verdiept je persoonlijke, authentieke stem en laat horen wie je bent. En het heeft een democratische component: want wie zijn stem kan gebruiken, spreekt volwaardig mee in de maatschappij. Zingen in het bijzijn van hun peers ligt voor veel jongeren buiten hun comfortzone. Toch werkt het samen doen en durven verbindend. Vertrouwen wordt opgebouwd met groepsvormende activiteiten en energizers. Storytelling is een tweede belangrijk instrument in de lessen. De docent zet zijn eigen persoonlijke verhaal in om leerlingen mee te nemen in de repertoirekeuze en uit te nodigen hun eigen verhaal te vertellen. Waarom zingen we dit lied vandaag? Andersom wordt het persoonlijke verhaal van leerlingen ingezet in het proces in de klas, in eigen geschreven songteksten en statements.

Interdisciplinariteit

Het is nog maar kort geleden dat we tijdens corona noodgedwongen andere kunstdisciplines aan de van oorsprong muzikale hebben toegevoegd. Zingen en storytelling staan nog altijd aan de basis, maar theater, beeldend en multimedia zijn als ondersteunende disciplines niet meer weg te denken. We hebben gemerkt dat deze werkwijze meer mogelijkheden biedt om de diversiteit aan stemmen over te brengen. Crossovers met andere disciplines bieden leerlingen die iets minder hebben met zingen een alternatieve ingang tot hun creativiteit. De eerste resultaten smaken naar meer, maar creatief en kwalitatief willen we hier de komende periode nog een flinke slag mee maken.

Een lessenreeks bevat onder meer de elementen:

- Onze docenten steken tijd en aandacht in het leren van de namen. Waarom ben je zo genoemd en wat betekent je naam? Het is de eerste stap in contact maken met de leerling en hen zien als individu.
- Er worden aan de start en in veel opvolgende lessen ijsbrekers ingezet om aan groepsvorming te werken. Dit zijn energizers vanuit de vakken drama en muziek. Het is een laagdrempelige start van werken met spel, je lichaam, stem, fantasie en storytelling.
- Er is een lied, een video, een film, een beeldend werk, een thema waar de docent een persoonlijk verhaal aan koppelt. Door dit persoonlijke verhaal toont de docent kwetsbaarheid. Door het verhaal goed aan te laten sluiten op de groep kan verbinding worden gecreëerd. Het verhaal is een bruggetje naar een gesprek, het aanleren van een lied of het schrijven van een statement.
- Een lied aanleren gebeurt docent-gestuurd, maar de vervolgopdrachten worden anders ingezet. Te talige opdrachten sluiten niet altijd goed aan. Met verschillende werkvormen worden kleine stapjes gezet om de jongeren zelf te laten maken en te delen. Dit kan door het klassikaal eerst samen te doen en leerlingen dan in duo's of groepjes te laten werken, verhalen op te nemen en keuzes te geven.
- En dan zijn er nog de lessen waar gewerkt wordt aan liedrepertoire. Aan de muziek, het schrijven van eigen liedteksten, presentatietechniek. Er worden spraakopnames gemaakt in de klas. Het proces werkt toe naar een artistieke eindpresentatie in welke vorm dan ook.
- In de laatste les van een periode kijken we met de leerlingen (soms letterlijk via gemaakte videobeelden) terug op de gemaakte boog en reflecteren op het proces en de eindpresentatie. Hierin zijn onder andere vragen opgenomen over beleving en zelfvertrouwen.

4.2 Onderzoek, ontwikkeling en scholing

4.2.1 Trainingen en scholing

Omdat we op artistiek gebied kwalitatief onderwijs bieden, werken we overwegend met hbo-geschoolde muziek- en kunstvakdocenten. De aanpak en doelgroep vragen om competenties (werken vanuit kwetsbaarheid, openheid en direct contact, co-creatie, cultuursensitief lesgeven, werken met storytelling en andere disciplines) die muziek- en kunstdocenten niet per se in hun opleiding meekrijgen. Vmbo-jongeren vormen een onderbelichte doelgroep waar voor docenten veel voldoening uit te halen is. Vocal Statements biedt de docenten tools, begeleiding én de ruimte om zich als docent en maker door te ontwikkelen. Dat maakt Vocal Statement een uitdagende en aantrekkelijke werkplek.

"Ik heb binnen mijn opleiding docent muziek veel geleerd over het geven van theoretische muzieklessen. Ik merkte dat ik daar niet warm van werd; voor mij gaat muziek niet om het kunnen lezen van noten of het horen van de juiste intervallen. Het begint bij een gevoel van saamhorigheid, veiligheid en plezier. Alle theoretische kennis is daar wat mij betreft aan ondergeschikt. Bij Vocal Statements herkende ik me direct in de didactiek en visie."

Lisa Roth, Muziekdocent Vocal Statements

In het werk op scholen geeft peer-teaching en -coaching door de teamcoach of een collega-docent de muziekdocenten een stevige basis en inspiratie om aan de slag te gaan (en blijven) in het vmbo. Dit geldt voor stagiairs en nieuwe docenten maar ook voor het vaste docententeam.

Vijf keer per jaar komt het voltallige Vocal Statements-team samen voor scholing, uitwisseling en reflectie. Deze teamtrainingen hebben een belangrijke functie in het uitwisselen van ervaringen over lesgeven, training, teambuilding en de verdere ontwikkeling van de Vocal Statements aanpak.

De teamtrainingen worden afwisselend gegeven op de locaties Muziekhuis, House of Hiphop, Globe College en Landhuis de Stad.

Vanaf 2025 reserveren we ook budget voor de professionalisering van ons team. We bekijken per jaar hoe we dit budget inzetten. Zo gaat onze projectleider de module Leiderschap in Cultuur Zakelijk volgen.

4.2.2 Workshops op conservatoria

Talentontwikkeling en kennisdeling met het werkveld zijn in de overspannen arbeidsmarkt voor muziek- en kunstdocenten cruciaal voor de broodnodige aanwas van het docententeam. We zijn daarom actief met workshops en inspiratiesessies op conservatoria en via landelijke en regionale kenniscentra. We dragen hiermee bij aan een verrijking en verdieping van het werkveld.

Zo geven we op verschillende conservatoria twee- of driedaagse praktijklessen. De workshop 'Vocal Statements, zingen in het vmbo' wordt gegeven op locatie in een vmbo-school. Hiermee delen we onze kennis en maken we toekomstige muziekdocenten enthousiast voor het werken met 'onze' vmbo-doelgroep. Verschillende van onze huidige docenten zijn via deze weg met ons in aanraking gekomen.

We geven deze workshops nu op ArtEZ Zwolle, Codarts Rotterdam en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Op korte termijn wordt deze lijst uitgebreid met het Koninklijk Conservatorium Den Haag, Fontys Academy of the Arts in Tilburg en/of Prins Claus Conservatorium in Groningen.

5. ACTIVITEITENPLAN: DE STAD IN DE KLAS & DE KLAS IN DE STAD

De ontwikkeling van nieuwe bouwstenen, projecten en samenwerkingen in de periode 2025-2028 is altijd een concrete uitwerking van de in hoofdstuk 3 beschreven uitgangspunten van de Vocal State of Mind. Hieronder een inkijk in 2025 met een doorkijk naar ons tienjarig bestaan in 2027. Op pagina 15 hebben we onze activiteiten ook schematisch weergegeven.

5.1 Utrecht

Onze Utrechtse partnerscholen liggen in de wijken Overvecht, Kanaleneiland, Hoograven en Tolsteeg. De leefwereld van de jongeren en de wijk waar ze opgroeien zijn de inspiratiebron en context van waaruit projecten vorm krijgen.

Gast in de klas- bouwsteen

Met deze bouwsteen halen we Utrechters de klas binnen die zelf de weg hebben afgelegd van verkennen en delen van je eigen binnenwereld middels muziek, zang en storytelling. Spoken word artist Reazun, martial arts meester Robby Baly, modeontwerpster Mirte Engelhart, politica Melody Deldjou Fard en anderen vertegenwoordigen een wereld die de jongeren nog niet kennen. Doel is dat leerlingen zich spiegelen aan het verhaal, de culturele en sociale achtergrond en de identiteit van de gast en zich eraan optrekken. Gasten nemen een vraag of een opdracht mee, ze zijn een soort ‘vriend’ die langskomt en ook aanwezig is bij de eindpresentatie als de jongeren zichzelf presenteren.

Stad als podium - bouwsteen

In 2025 heeft tenminste één school zijn eindpresentatie in het House of Hiphop. In het maakproces dat daaraan vooraf gaat, nemen we de jongeren mee de stad in om hen in aanraking te brengen met hiphop kunstenaars en andere vormen van streetculture waar House of Hiphop een podium aan biedt. Zo verbreden docenten én jongeren hun eigen kennis en beleving.

In 2018 en 2019 presenteerde Vocal Statements twee concerten met 900 jongeren in de grote zaal van TivoliVredenburg. Nu keren we jaarlijks terug met kleinschaliger presentaties in Cloud Nine. In 2025 in elk geval met Globe College en Kentalis College. Andere podia in de stad waar we voor 2025-2028 mee in contact zijn om met de jongeren te presenteren, zijn: Centraal Museum, Ekko, De Helling, Stadhuis, Younity en Zimihc.

5.2 Kunst

Statements - bouwsteen

Statements zijn vanaf 2017 onderdeel van de aanpak. In coronatijd maakten we voor het eerst een verdiepingsslag vanuit de disciplines theater (met Adanma Okoro) en beeldend (met Manne Heijman). In 2025 willen we een volgende verdiepingsslag maken. Vraag daarbij is hoe we met de jongeren juist ook aan gevoelige of moeilijke thema’s kunnen werken. Onderwerpen die door jongeren snel worden vermeden, omdat er controverse over kan bestaan. Een werkgroep van docenten werkt hiervoor een pilot uit, samen met makers uit de spoken word scene (Reazun, Khouloud Zaher) en uit andere disciplines zoals film en beeldend.

Club Vocal Statements - project

In 2022 begonnen we met leerlingen die ‘zin in meer hebben’ aan de naschoolse Club Vocal Statements. In deze pilot konden leerlingen van Trajectum College na schooltijd, vanuit hun eigen motivatie werken aan het ontwikkelen van hun talent. Die eerste Club was voor Vocal Statements tevens een klankbord om te sparren met de jongeren over beeldtaal en vorm van onze jubileumexpositie Dit is mijn Stem.

Op Trajectum, Pouwer en Mpower hebben leerlingen de kans om vanuit het binnenschoolse traject naschools verder te gaan met Club Vocal Statements. Jongeren worden daar actief voor geworven. In 2025-2028 maken we de Club voor meer jongeren van meer scholen toegankelijk. We zien dit als een opmaat voor een community of netwerk waar de jongeren met elkaar in verbinding (blijven) staan. Waarschijnlijke partners in de realisatie zijn naast het jeugdinitiatief Younity (Overvecht) de cultuurcoaches van Zimihc en BOKS, het jeugdwerk van Durf te Dromen en Stichting Krachtwijken.

Expo Vocal Statements - project

Als vervolg op de jubileumexpositie in het Stadhuis (2022), wordt gewerkt aan het concept 'expositie' als een terugkerende presentatievorm. Het is een opmaat naar 'community vorming' met de jongeren waar we mee werken. Het zet de deelnemers aan Club Vocal Statements in de lead in het maken van een thematische installatie. Het biedt tegelijk een podium waar we het werk van meer partnerscholen kunnen laten zien. En het is een presentatievorm die uitnodigt om docenten, ouders, wijkbewoners, collega's uit het werkveld onderwijs, kunst en jongerenwerk bij uit te nodigen. Voorjaar '24 is de eerste pilot met als thema 'waarde' bij Younity jongerenbroedplaats voor sport en cultuur in Overvecht. W

5.3 Samen

Het is altijd vanuit de concrete thematiek van projecten dat we nieuwe samenwerkingen aangaan. Criterium daarbij is dat jongeren hun horizon kunnen verbreden en andersom dat er meer feeling ontstaat tussen hen en de culturele of maatschappelijke partners.

Ithaka Filmgesprek (Common Frames) - project

Een speciale vorm van 'gast in de klas' is de samenwerking met Common Frames. Leerlingen kijken naar een film die nieuwkomers van ISK Ithaka hebben gemaakt en gaan daar onder begeleiding van Gaid Abdo (filmmaker Common Frames en oud-leerling isk) en hun Vocal Statements docent over in gesprek. Stap twee is dat leerlingen aan de hand van dat gesprek een eigen filmverhaal maken onder begeleiding van Abdo en een Vocal Statements docent. De jong talent-klas van Common Frames assisteert hierbij de leerlingen van MPower. Resultaat is een eigen videoclip. Een eerste pilot hiervan in schooljaar '24/'25 op MPower College wordt in '25/'26 verder uitgebouwd tot een bouwsteen of project dat ook op andere scholen inzetbaar is.

Met De Dansers op ISK Ithaka -project

In '24/'25 begint Vocal Statements met een pilot op het ISK Ithaka. Vanwege het partnerschap tussen De Dansers en Ithaka binnen Creatief Vermogen Utrecht én omdat we vanuit de interdisciplinaire doelstelling graag meer met beweging willen doen, zijn we met De Dansers in gesprek gegaan. Resultaat is een pilot in '24/'25 waarbij Vocal Statements en De Dansers toewerken naar een gezamenlijke presentatie. Onderliggende vraag vanuit de ISK is om via dans en muziek aan te sluiten bij het taalonderwijs aan de jongeren.

Naschools project met NKK NXT en Club Yara -project

De oorsprong van Vocal Statements ligt in samen zingen. Het Nederlands Kamerkoor (NKK) heeft met NKK NXT de intentie om meer jongeren te bereiken. De voormalig artistiek leider van Kinderen Ouders Zingen (Stichting Operamakers) Hanne de Vrie is nu hoofd is van NKK NXT en onze oud muzikaal leider Rohan Poldervaart heeft zijn jongerenkoor Club Yara bij NKK ondergebracht. We gaan in 2025 – in eerste instantie vanuit ons eigen naschoolse project Club Vocal Statements - een uitwisseling aan. Vervolgplan is een klassenlied dat met meerdere Utrechtse scholen gemaakt en gezongen wordt. We zien een koor voor ons met jongeren én professionele zangers van het NKK bij de opening van ons tienjarig bestaan in 2027.

Ons nieuwe normaal (De Helling) -project

Het initiatief voor projecten kan ook van een andere partij komen. Zo vroeg De Helling in 2023 twee Vocal Statements docenten in mee te doen aan hun mbo-project Ons nieuwe Normaal. In dat project wordt met studenten van het ROC Utrecht vanuit verschillende invalshoeken gekeken naar waar jongeren in Utrecht waarde aan hechten, wat hen gelukkig maakt. In '24/'25 vindt de laatste ronde plaats, daarna kijken we hoe het vervolg er uit gaat zien.

5.4 Mens

10 jaar Vocal Statements-project

In 2027 vieren we het tienjarig bestaan van Vocal Statements. We willen dit doen door naar buiten te treden met een project dat een reflectie is van hoe we tien jaar lang met jongeren hebben gewerkt. Het project laat zien wie de vmbo-jongeren in Utrecht zijn, waar ze van dromen en wat hen met de stad verbindt. Dit project kan een multimediale expositie worden (met het Centraal Museum) maar ook een film (met Common Frames en het Nederlands Film Festival). Het zal een interdisciplinair kunstproject zijn dat ruimte biedt aan interactie en gesprekken met het publiek. We zien in elk geval een koorstuk voor ons met jongeren van verschillende partnerscholen (samen met NKK NXT). Aan het project doen deelnemers van toen mee (jong volwassenen inmiddels) die in gesprek gaan met de jongeren van nu. We vieren met de jongeren hun eigenaarschap: 'dat je je hebt uitgesproken, dat je gehoord bent en dat je je hebt laten zien.'

5.5 Huidige samenwerkingspartners

In de tekst hiervoor hebben wij een groot aantal bestaande en nieuwe partners genoemd. Hier zetten we ze voor de overzichtelijkheid nog een keer op een rijtje.

- TivoliVredenburg: Presentatieplek.
- Ekko: Presentatieplek. Wederzijdse intentie onze samenwerking uit te breiden door onze kennis in hun educatieprogramma voor scholen in te zetten en vice versa.
- Younity: Expositie Locatie + locatie voor Club Vocal Statements.
- Zimihc; Expositie Locatie en presentatieplek. Mogelijk maken we ook verbinding met Zimihc Connect.
- Stichting Krachtwijken: Kennisdeling, workshops en samenwerking bij het vinden van rolmodellen.
- Stadhuis: Presentatieplek + rondleiding + expositie locatie
- De Helling: Presentatieplek en voortzetting van het project Ons Nieuwe Normaal
- Pathé Rembrandt Utrecht: Presentatieplek
- Creatief Vermogen Utrecht: Vocal Statements participeert in 2024 voor het eerst met twee partnerscholen (Kranenburg en STIP VSO) in het kennisnetwerk van Creatief Vermogen Utrecht.
- Landelijk participeren we in het kennisnetwerk van Meer Muziek in de Klas, LKCA en de Elja Academy.
- De Dansers: Voor 2024 doen we met de dansers een pilot op Ithaka ISK met de intentie een langdurige samenwerking aan te gaan en ons aanbod op andere scholen met de discipline dans uit te breiden.

5.6 Beoogde nieuwe partners

- Move: Samen gaan we onderzoeken hoe we onze kunstprojecten op scholen meer maatschappelijke lading kunnen geven, bijvoorbeeld door in de wijk in een verzorgingstehuis te gaan werken.
- House of Hip Hop: Met hen willen we een nieuw genre aanboren dat dichter staat bij leefwereld van de jongeren + mogelijke presentatie locatie + netwerk gastdocenten en rolmodellen in de klas uitbreiden (de stad in de klas halen).
- Common Frames: Met hen willen we ons aanbod uitbreiden met de discipline media & film + ondersteuning bij het maken van marketing- en communicatie content + uitwisselen doelgroepen.
- Dox: kennisdeling en uitwisseling tussen docententeams - werken met het lichaam vs. werken met de stem + discipline dans toevoegen aan ons aanbod + rolmodellen en gastdocenten.
- Cultuur en School en Kunst Centraal: Via hen willen we onze zichtbaarheid in de stad vergroten.
- Nederlands Kamerkoor: Vanuit onze connecties met hen gaan we op één van onze partnerscholen een gezamenlijk project opzetten.
- BOKS Cultuurhuis: uitwisseling in het kader van Club Vocal Statements.
- Centraal Museum: samen onderzoeken hoe waarde van kunst bijdraagt aan maatschappij en meer kennis en context geven over kunst (in de wereld).

5.7 Activiteiten en bereik 2025 -2028

	schooltype	2025	2026	2027	2028
Bijzondere projecten					
Club Vocal Statements (naschools)	Mpower, Kranenburg e.a.	1x 10 wkn, 8 deelnemers	1x 12 wkn 16 deelnemers	1x 12 wkn 25 deelnemers	1x 12 wkn 26 deelnemers
Jubileumproject	met alle partner-scholen			i.s.m. Centraal Museum, NKK NXT, Common Frames, NFF	
Partnerscholen, vo					
Axia College	pro	pilot	30 wkn, 5 klassen, 45 ll	idem	idem
Globe College	vmbo	13 wkn, 9 klasssen, 180 ll	idem	idem	idem
ISK Ithaka	nieuwkomers-onderwijs	pilot	10 wkn, 3 groepen, 30 ll	10 wkn, 4 groepen, 40 ll	15 wkn, 6 groepen, 60 ll
Kentalis College	vso	34 wkn, 3 klassen, 45 ll	idem	idem	idem
Kranenburg College	pro	30 wkn, 9 klassen, x ll	idem	idem	idem
Mpower (fusieschool Trajectum en Pouwer College)	pro en vmbo	21 wkn, 5 klassen, 90 ll	idem	idem	idem
STIP-vso	vso	pilot	15 wkn, 3 klassen, 45 ll	idem	idem
Projectscholen, vo					
Leidsche Rijn College	vmbo, havo	4 dgn, 11 klassen, 220 ll	idem	idem	idem
andere school	vmbo, havo	4 dgn, 10 klassen, 200 ll	idem	idem	idem
Mbo					
De Helling of ander opdrachtwerk		4 wkn, 4 groepen, 80 ll			
ROC Midden NLD en/of ander ROC		10 wkn, 6 klassen, 120 ll	idem	idem	idem
Hbo					
ARTez Zwolle	.	3 dgn, 6 hbo'ers, 120 vmbo-ll	idem	idem	idem
Codarts Conservatorium		3 dgn, 6 hbo'ers, 120 vmbo-ll	idem	idem	idem
HKU, Utrechts Conservatorium		2 dgn, 8 hbo'ers, 120 vmbo-ll	idem	idem	idem
1-2 andere conservatoria		3 dgn, 6 hbo'ers, 120 vmbo-ll	idem	idem	idem
Kennisdeling	.	4x	4x	4x	4x

Kaart partnerscholen Vocal Statements

6. ORGANISATIE

Met onze nieuwe collectieve organisatie werken we op basis van de principes van 'teamondernemerschap'. Dat komt in de praktijk neer op een mix van top-down, bottom-up en collegiale sturing tussen de artistieke teams per school en een dagelijkse leiding op kantoor. In de nieuwe structuur is meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij het team op de vloer komen te liggen. Daarbij is ruimte voor professionele groei en ontwikkeling van ieder in de organisatie. Met coaching van organisatie-deskundige Ineke Khalil is in schooljaar '23/'24 gewerkt aan de implementatie van de nieuwe werkwijze. Dat heeft geleid tot een heldere overlegstructuur en verdeling van rollen en verantwoordelijkheden. Door collega-instellingen wordt met veel interesse naar onze nieuwe organisatievorm gekeken. Deze past goed bij een sector waar veel en vaak met zzp'ers wordt gewerkt.

Met Vocal Statements nieuwe stijl blijven we trouw aan de missie en methodiek die de afgelopen zeven jaar is opgebouwd. Passie voor jongeren als doelgroep, maatschappelijk engagement en honger naar persoonlijke en professionele groei zijn de drijfveren die het team binden. We merken nu al dat de nieuwe structuur leidt tot meer betrokkenheid, meer eigenaarschap en eigen initiatief. We hebben daarbij veel plezier met elkaar, het werkt! Samen gaan we de komende periode richting geven aan Vocal Statements en het verhaal verder uitbouwen.

6.1 Werkstructuur

De werkstructuur is opgebouwd in drie lagen:

Stuurgroep, deze bestaat uit:
- Zakelijk leider/bestuurder (0,4 fte) Saskia van de Ree
- Artistiek coördinator (0,3 fte) Igor Vrebac
- Projectleider (0,8 fte) Marthe van der Hilst
- Teamleider communicatie (0,3 fte) Migaisa Poeketi

Kernteam, deze bestaat uit de stuurgroep + alle teamcoaches (0,75-1 fte), te weten:
- Carmen Hovestad (muziek, zang)
- Adanma Okoro (theater)
- Manne Heijman (beeldend)
- Rachid Khelifi (creative music making)

Artistieke teams, dat zijn per school een teamcoach + de docenten + projectleider + eventueel gasten (bijvoorbeeld filmmaker of vormgever)

Er is één teamcoach per school. De teamcoach is verantwoordelijk voor het coachen en begeleiden van de docenten uit het team in docentschap, makerschap en in het artistieke proces met de klassen. Daarnaast zijn de teamcoaches inhoudelijk en artistiek verantwoordelijk voor wat er in de klassen gebeurt en hoe de eindpresentatie eruitziet. Het team van muziek- en kunstvakdocenten groeit en bestaat inmiddels uit een kleine vijftien zzp'ers. Zie bijlage voor een overzicht van het Vocal Statements-team en het organogram.

De originele stichtingsnaam 'Operamakers' wordt in 2024 gewijzigd in Vocal Statements.

6.2 Cultural governance

Wij passen de principes van de Code Cultural Governance toe, zijn ons bewust van de aanbevelingen en volgen deze zo goed mogelijk.

We zijn een stichting die werkt volgens het Raad van Toezicht-model. Er is één onafhankelijke bestuurder, de zakelijk leider. De Raad van Toezicht (RvT) bestaat momenteel uit drie onafhankelijke leden en komt vier keer per jaar bij elkaar met de bestuurder. In 2024 wordt de raad uitgebreid met twee nieuwe leden.

De spelregels zijn vastgelegd in de statuten. Voor het functioneren van de toezichthouders is een reglement opgesteld. Voor de samenspraak tussen RvT en bestuurder en haar dagelijkse functioneren zijn richtlijnen vastgelegd in een directiereglement. Dit zijn levende documenten die jaarlijks worden geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Ook de stuurgroep is zich bewust van de code, geeft hier invulling aan en is verantwoordelijk voor het naleven ervan. Zo heeft de stuurgroep het afgelopen jaar een Code of Conduct opgesteld met betrekking tot sociale veiligheid, die door de Raad van Toezicht is geaccordeerd.

6.3 Fair practice

Voor wat betreft de verloning van medewerkers volgt de stichting de CAO Toneel en Dans. Zzp'ers worden marktconform beloond. Hierbij gebruiken we de Handreiking Tarieventool voor zelfstandigen in cultuureducatie en amateurkunst van het LKCA.

De bedrijfsvoering is transparant waarbij het voor iedereen duidelijk is waar taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn belegd. Met betrekking tot de financiële bedrijfsvoering is dit statutair vastgelegd. De bestuurder draagt de verantwoordelijkheid voor de toepassing van de Fair Practice Code. De Raad van Toezicht toetst op de naleving ervan.

6.4 Diversiteit en inclusie

Vocal Statements staat voor diversiteit en inclusie: onze missie is gedreven vanuit het principe van kansengelijkheid voor alle jongeren. Ons 'publiek', de jongeren, vormt een afspiegeling van de samenleving.

Diversiteit is een thema van waaruit we werken. Dat houdt in dat we met elkaar op zoek zijn naar wat ons als mens met elkaar verbindt en wat we van elkaar kunnen leren. Daarbij stimuleren we jongeren zichzelf te zijn en anderen te respecteren.

Op het gebied van personeel, zowel binnen het team als de RvT besteden we bewust aandacht aan de code D&I. De teamsamenstelling is in verschillende opzichten (m/v, gender, leeftijd, achtergrond) divers. In de werving hebben medewerkers met een bi-culturele achtergrond en docenten die zelf de route van mavo, havo/mbo naar het kunstvakonderwijs hebben gemaakt een pré.

Ook in samenwerking en partnerschappen speelt diversiteit en inclusie ook een rol. Enerzijds proberen we aansluiting te vinden bij de leefwereld van 'onze' jongeren. Anderzijds proberen we die leefwereld te verbreden en te vergroten. En voor onze partners geldt hetzelfde.

Wat betreft toegankelijkheid zijn maatwerk per school en betrokkenheid van jongeren in actieve co-creatie belangrijke graadmeters. Doelstellingen voor de periode 2025-2028:

- Het opzetten van Een werkgroep Diversiteit & Inclusie die vanuit concrete ervaringen op scholen een plan van aanpak schrijft om inclusief en cultuursensitief handelen artistiek en pedagogisch handen en voeten te geven.waarin onze visie en werkwijze op dit gebied, en de naleving, monitoring en verbetering daarvan, wordt geborgd.
- Een inclusieve, AVG-proof communicatie waarbij jongeren zich veilig én gehoord voelen.
- Onderdeel van het monitoronderzoek door Lectoraat Diversiteitsvraagstukken Hogeschool InHolland is de toetsing van de mate van toegankelijkheid van onze aanpak.

6.5 Duurzaamheid

Vocal Statements wil op een milieubewuste en duurzame manier opereren. Ons team vervoert zich vrijwel altijd per fiets of met het OV. Wanneer we een kantoor gaan betrekken zullen we met betrekking tot inrichting, onderhoud en gebruik duurzame keuzes maken. Verder zit het voor ons vaak in kleine dingen. Wanneer we catering gebruiken is dat bijvoorbeeld altijd vegetarisch. Ook is er een zero-plastic beleid als het gaat om het gebruik van props/decor. We doen wat we kunnen.

7. COMMUNICATIE

Met onze communicatieaanpak positioneren we Vocal Statements als expert en cultuurpartner op het gebied van cultuureducatie in het vmbo. In ons jubileumjaar in 2022 hebben we met een nieuwe huisstijl en website de eerste stap naar een communicatiestrategie gezet. In deze strategie maken we gebruik van beeldtaal, tone of voice en verhalen die een rechtstreekse afspiegeling zijn van de praktijk van de co-creatie met jongeren op de vloer.

7.1 Communicatiedoelen

- Podium bieden: vanuit eigenaarschap en op een veilige manier zichtbaarheid en hoorbaarheid geven aan de stem van jongeren.
- Werving en positioneren: bekendheid geven aan de passie, drijfveren, ervaringen en uitdagingen van een nieuw type muziek- en kunstdocenten.
- Leren en inspireren: bekendheid geven aan de onderscheidende aanpak van Vocal Statements

De merkbelofte daarbij is:

vind je stem, deel wie je bent.

7.2 Communicatiedoelgroepen

- Jongeren, ouders, verzorgers
- Scholen en het bredere werkveld onderwijs
- Muziek- en kunstdocenten en het bredere werkveld cultuureducatie
- Publieke fondsen, overheden
- Samenwerkingspartners in de kunsten en maatschappelijk werkveld.
- De communicatiestrategie sluit aan bij de Vocal State of Mind. De uitgangspunten kunst, mens, samen en Utrecht zijn herkenbaar in de contentstrategie.

We maken hiervoor onder andere gebruik van:

- Brede online contentstrategie met elementen als ‘pareltjes uit de klas’.
- Verhalen vanuit het perspectief van de jongeren en/of docenten
- Levendige etalagepagina als homepagina
- Rolmodellen uit de stad die we in gesprek laten gaan met de jongeren.
- Nieuwe technologie zoals artificial intelligence voor korte video’s

7.3 Interne communicatie

Om de samenwerking als collectief te ondersteunen investeren we in een interne communicatiestructuur en it-systeem. Het doel van deze nieuwe manier van werken is het stroomlijnen van de communicatie en informatie en samenwerken op een veilige plek mogelijk maken.

7.4 Uitdagingen 2025-2028

Kenmerkend voor de communicatiestrategie is dat we zo veel mogelijk het proces op de vloer laten zien. We vinden het belangrijk dat jongeren leren contact te maken via hun stem, zich durven laten zien en dat wat ze maken ook gezien en gehoord wordt. Een dilemma is dat openheid en kwetsbaarheid om veiligheid vragen van de jongeren en onze docenten. De uitdaging voor de komende periode is om op het raakvlak van communicatie en educatie hier een slag in te maken.

De storytelling die we al succesvol gebruiken als onderwijstool, gaan we ook actief inzetten in de communicatie. Centraal in het verhaal over Vocal Statements staat het co-creatieve maakproces van de jongeren en onze docenten. Naast eindresultaten laten we vooral dit proces zien, we zoomen in op de weg ernaartoe. We gaan hiertoe op zoek naar veilige werk- en presentatievormen om wat er gebeurt binnen de intimiteit van de klas naar buiten te brengen.

Tijdens Club Vocal Statements maar ook rechtstreeks via onderwijsprojecten maken we komende periode jongeren hier zo veel mogelijk deelgenoot van. De uitdaging is om in co-creatie met hen invulling te geven aan hoe zij het verhaal van hun reis op een creatieve en op een AVG-verantwoorde manier willen laten zien. We stellen hen online-kanalen ter beschikking, zodat zij ook hier hun stem kunnen uitdragen. Samen met jongeren willen we op deze manier een communicatieboodschap ontwikkelen die enerzijds aansluit bij hun belevingswereld en representatief is voor waar Vocal Statements voor staat.

8. FINANCIERING

De financieringsmix van Vocal Statements bestaat uit een mix van eigen bijdragen van scholen en opdrachtwerk, publieke middelen en fondsbijdragen. In de periode 2017 – 2020 mocht Vocal Statements als pioniersorganisatie deel uitmaken van de Utrechtse Cultuurnota. Deze structurele subsidie viel in de periode 2021 – 2024 weg omdat in deze periode cultuureducatie niet langer onderdeel was van Cultuurnota. Financieel was het daarmee in de afgelopen periode flink sprokkelen. Dat laat zich zien doordat we ondanks een uiterst zuinig beleid iets zijn ingeteerd op ons eigen vermogen.

Het gaf vertrouwen dat private fondsen ruimhartig in de bres sprongen. De afdeling Culturele Zaken van de gemeente Utrecht maakte het mogelijk dat we toch een meerjarige bijdrage konden aanvragen uit domeinoverstijgend budget. De gemeentelijke Kadernota Participatie (2023) spreekt onder andere naar aanleiding van deze casus van succesvolle domeinoverstijgende samenwerking tussen Culturele Zaken en Onderwijs. Doordat het werk op scholen in coronatijd nooit heel lang stil heeft gelegen, zijn we die periode financieel goed doorgekomen. Onderstaande tabel geeft de verschuiving aan in de financieringsmix de afgelopen periode.

In het kader van de continuïteit hebben we voor dit meerjarenplan de eigen bijdrage van scholen doorgelicht. Met partnerscholen worden in 2024 nieuwe afspraken gemaakt voor de periode 2025-2028. Het basisprincipe is dat scholen de docenturen in de klas betalen en de dagkosten (reiskosten, materialen) van projecten. De meerkosten van bijzondere presentaties, onderzoek en ontwikkeling en exploitatie bekostigen we uit subsidies.

Private fondsenwerving is de afgelopen periode zeer tijdrovend geweest. De VandenEnde Foundation en Fonds21 hebben vafgelopen periode al eens voor twee jaar een bijdrage gedaan. Nu er met veel grote fondsen een goede relatie is opgebouwd, is de volgende stap met meer fondsen 2-3 jarige donatie-afspraken te maken. Landelijke publieke middelen komen van een meerjarige bijdrage (2024-2026) uit de regeling Cultuureducatie in het vmbo, pro en vso van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Vocal Statements is gelukkig dat de Cultuurnota 2025-2028 weer ruimte biedt aan partijen die domeinoverstijgend werken. Het aan de gemeente Utrecht gevraagde bedrag van € 280.000,- is gebaseerd op de eerder gehonoreerde subsidie in 2017-2020, geïndexeerd op prijsstijgingen en toename van aantal partnerscholen. Het subsidie aandeel vanuit het gemeentelijke participatiebudget (Cultuureducatie met Kwaliteit) is € 16.000,- per jaar vanwege deelname met twee scholen aan Creatief Vermogen Utrecht.

Zie financiële bijlage voor de toelichting op het dekkingsplan en de begroting.

Zelf gemaakt geldbiljet door Saraï tijdens Club Vocal Statements. Ze verbeeldt zichzelf als koningin met een roze 'lambo'. Op de achtergrond het wapen van Suriname. Trouw aan haar roots & only queens.

9. TENSLOTTE

Vocal Statements heeft zich sinds 2017 steeds verder ontwikkeld. Samen zingen en storytelling met jongeren vormen nog altijd de kern. Co-creatie met jongeren is meer dan ooit een uitgangspunt: De stem van jongeren staat centraal, zowel in het proces in de klas als bij presentaties. Met bestaande en nieuwe samenwerkingen wortelen we ons steeds verder in het Utrechtse culturele en maatschappelijke landschap. Met de verdere ontwikkeling van onze aanpak, borging van deskundigheid en artistieke ontwikkeling en professionalisering van ons teamondernemerschap willen we met dit plan de impact van ons werk borgen, delen en laten groeien.

We hopen met dit meerjarenplan de bijdrage te laten zien die Vocal Statements op het raakvlak van de kunsten en het onderwijs levert aan het culturele DNA van de stad.

Cultuurdeelname –met name van jongeren die kunst niet van huis uit hebben meegekregen, begint immers in het onderwijs

Saskia van de Ree, zakelijk leider, bestuurder

10. BIJLAGEN

- Team Vocal Statements
- Organogram
- Toelichting op de begroting

